

GÖTEBORGS 8:E BAPTISTFÖRSAMLING

EN FEST FÖR ÅMINNELSE, GEMENSKAP OCH HOPP

1 Kor 11:23-29 • Predikan G8B 2023-08-30 (Fågelbergskyrkan) • Johnny Lithell

INLEDNING

Då har vi kommit till den sista predikan i sommarens predikoserie som utgår från de bibeltexter som citeras i vårt församlingsförbund. Tanken har varit, och är, att detta ska vara kortare predikningar på max 30 minuter och de förklarar olika bibeltexter som präglar hur vi lever tillsammans som medlemmar i samma församling. I den här sista predikan har vi kommit till församlingsförbundets sista paragraf som handlar om att ”bevara församlingens trohet”. Här nämns Herrens måltid – hur kommer det sig?

Den sista paragrafen i församlingsförbundet skiljer sig från de andra eftersom den tar avstamp i de tre företeelser som reformerade kyrkor historiskt har sagt kännetecknar sanna, kristna församlingar – nämligen (1) att förkunna Guds ord rent och klart samt (2) ett rätt bruk av sakramenten (det vill säga, dopet och Herrens måltid) och (3) församlingsdisciplin. I vårt församlingsförbund tar vi fasta på att när någon av dessa tre företeelser missbrukas så kommer församlingen så småningom att upphöra vara en sann, biblisk församling och därför lovar vi varandra att vi ska tillsammans arbeta för att bevara vår församling i trohet mot Guds ord genom att ständigt se till att dessa brukas på ett bibliskt vis.

Vikten av Herrens måltid i historien

Det har sina utmaningar. Det är så lätt att falla för trycket och börja missbruka dessa saker. Predikan upphör att utgå från Guds ord och blir mer till ett peptalk som ska ge dig ett känslomässigt rus. Istället för att undersöka att den som vill döpas verkligen är född på nytt ges dopet till alla som räcker upp en hand. Och så vidare.

Men jag skulle nog säga att i och med Herrens måltid drivs alla utmaningar till sin spets. Därför att den är så full med innebörder som alla har med evangeliet att göra. Dessutom lever vi i en tid där evangeliet är så borttappat att det är svårt för oss att förstå varför Herrens måltid är så viktig. Men om vi tittar i historien ser vi att både reformatorerna och de stora lärarna som kom efter ägnar oerhört mycket kraft för att förstå och förklara vad Herrens måltid handlar om. Om jag bara tittar på några av de systematiska teologier jag har i min hylla ser jag att Calvin ägnar 90 sidor åt Herrens måltid. Turretini, som skrev på 1600-talet, ägnar 130 sidor. Å Brakel, som skrev precis i början av 1700-talet ägnar 75 sidor. Charles Hodge, som skrev på 1800-talet, ägnar 80 sidor. Medan en av de populära teologierna idag av Wayne Grudem ägnar 12 sidor och då på den allra mest grundläggande läroboksnivån.

Det finns en risk att vi inte ger Herrens måltid den reflektion som den förtjänar. Det är ingen tvekan om att i den tidiga kyrkan så var förkunnelsen av ordet och Herrens måltid helt centrala delar i församlingens gudstjänst. I alla fyra evangelier har vi Jesu uppmaning ”gör detta för att minnas mig.” Och några verser strax innan vår text, i 1 Kor 11:17, 18 och 20 till

exempel, så verkar det helt givet att när de kommer samman *som församling* så firar de Herrens måltid.

När vi i vår tid funderar på vilka medel Gud gett oss för att vi ska växa som kristna är det få som skulle nämna Herrens måltid. Om vi skulle fråga en genomsnittlig kristen i Sverige vad de gör för att växa som kristen skulle de troligtvis inte ens förstå frågan, men så småningom skulle de kanske säga att de har en stund då de ber. Kanske har de till och med en liten journal där de skriver ner sina böner. Och det är inget fel med det, tvärtom. Men vi bör lägga märke till att när Jesus samlade sina lärjungar kvällen innan korsfästelsen så var det inte för att lära dem att skriva ner sina böner i en dagbok. Nej, han gav dem Herrens måltid och uppmanade dem att göra detta för att minnas honom. Därför kan man undra: varför är Herrens måltid så viktigt?

För att svara på frågan under den korta tid som är kvar vill jag ge er tre punkter. Det är tre punkter jag hämtat från en gammal förklaring om vad Herrens måltid är. Jag tänker att de fungerar som en sammanfattning och när vi hör sammanfattningen får vi förhoppningsvis en djupare förståelse också av varför den är viktig. Sammanfattningen är denna: *Herrens måltid är en fest för* (1) *åminnelse*, (2) *gemenskap* och (3) *hopp*. Den andra punkten är i praktiken två punkter och därför är den dubbelt så lång som de andra.

I. ÅMINNELSE

För det första: Herrens måltid är en fest för åminnelse. Det är kanske den tydligaste innebörden och det är därför den kommer först.

Jesus tog ett bröd – till exempel i Markusevangeliet 14:22 – han tackade Gud, bröt det, gav åt dem och sa: ”ta detta, det är min kropp”. Han säger att brödet representerar honom. De är mitt uppe i firandet av den judiska påskmåltiden, som också är en fest för åminnelse. I vanliga fall skulle han ha gett en förklaring av vad brödet representerade och sagt något i stil med ”detta bröd representerar våra fäders lidande. Våra fäder led i öknen så att vi kan bli fria. I hast begav vi oss från Egypten med detta bröd och nu är vi ett fritt folk.”

Samtidigt är det inte bara en symbol. Tanken är att när man äter brödet blir man en del i samma berättelse. Man blir själv en deltagare i exodus, i Guds frälsning av sitt folk. Faktum är att om man inte deltar i måltiden är det problematiskt att alls säga att man är en del av folket, utifrån 2 Mos 12:47.

Så genom att minnas och ta del i brödet som representerar en större verklighet blir vi själva del i berättelsen. Men det stannar inte heller där.

HK75 Lika visst som vi smakar brödet

I den 75:e frågan i Heidelbergkatekesen ställer vi frågan:

Hur blir du påmind och försäkrad om att du har gemenskap med Kristi enda offer på korset och allt hans goda?

//How does the Lord's Supper remind you and assure you that you share in Christ one sacrifice on the cross and in all his gifts?

Svaret lyder:

Genom att Kristus har befallt mig och alla troende att äta detta brutna bröd och dricka av denna bågare till sin åminnelse. Därtill lovar han: för det första, att så visst som jag ser med mina ögon att Herrens bröd är för mig brutet och bågaren delad mig, lika säkert offerades hans kropp och bröts för mig och hans blod utgöts för mig på korset. Och för det andra, att så visst som jag mottager ur tjänarens hand och åtnjuter Herrens bröd och bågare med min mun, givna åt mig som säkra tecken på Kristi kropp och blod, lika säkert ger han med sin korsfästa kropp och sitt utgjutna blod min själ att äta och dricka till evigt liv.

//In this way: Christ has commanded me and all believers to eat this broken bread and to drink this cup. With this command, he gave this promise. First, as surely as I see with my eyes the bread of the Lord broken for me and the cup given to me, so surely his body was offered and broken for me and his blood poured out for me on the cross. And second, as surely as I receive from the hand of the one who serves and taste with my mouth the bread and cup of the Lord, given me as sure signs of Christ's body and blood, so surely he nourishes and refreshes my soul for eternal life.

Ser du? Lika säkert som du kan se brödet och smaka det. Så säkert är det att Kristus har dött för dig. Det är en påminnelse och en försäkran att det verkligen har hänt och att alla hans välgärningar kommer till dig. Så när du äter brödet och dricker vinet, känn smaken! Lika säkert som att du kan se det och känna det, så säkert är det att han gav sitt liv för dig och att ger din själ att äta och dricka till evigt liv.

Hans lidande, hans lydnad kommer oss till godo. Vi har alla gått vilse som får, var och en gick sin egen väg. Men all vår skuld lade Herren på honom. Han blev genomborrad för våra brott, slagen för våra synder. Straffet blev lagt på honom för att vi skulle få frid och genom hans sår är vi helade. Minns det! Lika säkert som att du ser, som att du känner smaken och doften, så säkert är det att han offerades för din skull och att allt hans är ditt.

Kommer du någonsin till en gudstjänst och är tyngd av din synd? Jag gör det sannerligen. Jag kommer, full av självfördömelse för hur jag misslyckas som make och som far och som kristen. Och jag förundras över att jag inte ens kan be rimliga böner. Jag blir aldrig så övertygad om min egen synd som när jag hör vad jag själv ber om, eller inte ber om. Har du någonsin undrat hur Gud kan vara för dig när du är så omedveten om honom så mycket av tiden? När du lever som om han egentligen inte fanns? Då behöver du Herrens måltid som påminner dig att lika säkert och lika konkret som du kan se och känna brödet och vinet, lika säkert och konkret är Jesu offer för dig. Även om du glömmet honom håller han fast vid dig!

Så, för det första: Herrens måltid är en fest för åminnelse.

II. GEMENSKAP

För det andra: Herrens måltid är en fest för gemenskap.

Sammanhanget: gemenskap i två dimensioner

Jag nämnde tidigare att den här punkten i praktiken är två punkter. Det beror på att gemenskapen i Herrens måltid har både en horisontell och en vertikal dimension. Vi har både gemenskap med varandra och med Kristus.

I det sammanhang som det elfte kapitlet finns har Paulus argumenterat för att församlingen i Korinth behöver ta avguderiet på större allvar. Han talar om offermåltider till andra gudar

som de verkar delta i och säger i kapitel 10:21 att när de deltar i dessa så har de gemenskap med demoner.

Gemenskap med Kristus

Det finns alltså en vertikal dimension här. I offermåltiderna har de gemenskap med demoner. Men i Herrens måltid har vi gemenskap med Kristus. Paulus säger det i 10:16, "välsignelsens bägare som vi välsignar, är den inte gemenskap med Kristi blod?" Det är alltså något mer än bara något vi minns. Det är mer än en mental övning. När vi tar del i Herrens måltid träder vi inte bara in i berättelsen i teoretisk mening, vi har andlig gemenskap med Kristus själv.

Puritanen Richard Baxter säger,

Ingenstans är Gud så nära människan som i Jesus Kristus. Och ingenstans är Kristus så nära representerad för oss som i detta heliga sakrament.

//Nowhere is God so near to man as in Jesus Christ and nowhere is Christ so familiarly represented to us as in this holy sacrament.

Efter varje måltid kan vi säga tillsammans med patriarken Jakob i Första Mosebok 28:16, "Herren är verkligen på denna plats!"

Splittring i församlingen underminerar dess identitet som kristen

Men det finns också en horisontell dimension i Herrens måltid, och också här ser Paulus problem med hur församlingen i Korinth beter sig. Han säger till och med i 11:17 att deras sammankomster är till mer skada än nytta. Problemet var att församlingen var alldeles för slappa och ovarsamma när det handlar om synd. De levde som hycklare och gestaltade inte alls den självutgivande kärlek som en församling ska präglas av.

Problemet är att när de inte brydde sig om att hantera synden i församlingen; när de tillät församlingen att splittras upp i olika fraktioner så menar Paulus att det underminerar församlingens identitet som kristen. Deras kristna bekännelse ekar ihåligt och falskt. De firar Herrens måltid på ett ovärdigt sätt, vilket blir en dubbel synd: dels brister de i kärlek till varandra, vilket är synd. Dels kommer de till Herrens måltid utan att hantera synden, vilket också är synd. Och därför gör deras sammankomster mer skada än nytta, vilket i sin tur leder till Guds dom över dem. Det som pågår är en katastrof! De syndar mot Kristi kropp och blod! Det verkar inte spela särskilt stor roll om någon av dem kan predika evangeliet på rätt sätt. Deras hycklande måltidsfirande drar Guds dom över dem. Det vore bättre för dem om de inte träffades alls.

"Var och en ska pröva sig själv"

Vad är då lösningen på denna katastrof? Ska de bara vara snälla mot varandra och låtsas som om ingenting har hänt? "Nej", säger Paulus, "vad och en ska pröva sig själv och så äta av brödet och dricka av bägaren." "Om vi gick till rätta med oss själva skulle vi slippa att bli dömda."

Det handlar om att erkänna att ingen av oss, allra minst jag själv, är värdig att tas upp som Guds barn. Jag har inte förtjänat Guds välbehag. Jag kan aldrig få det som lön. Nej, jag får det av nåd. Den gemenskap som firar Herrens måltid är en gemenskap som på grund av Guds oändliga nåd har försonats med Gud. Vi kommer till honom och ber om förlåtelse för vår synd och då är han trofast och rättfärdig och förlåter oss våra synder och renar oss från all vår orättfärdighet. Om något ligger mellan mig och en broder eller syster i församlingen ser

jag till att söka försoning med honom eller henne så långt det kommer an på mig, eftersom Kristus har älskat mig medan jag var hans fiende och gett sitt liv för mig. Att äta och dricka på ett ovärdigt sätt innebär att inte ta fram synden utan sopa den under mattan, att låtsas som om den inte finns. Enda sättet att vara värdig gemenskapen med Kristus är att erkänna sin ovärdighet.

Det betyder inte att vi måste vara ledsna när vi firar Herrens måltid. Tvärtom! Här har vi evangeliet! Vi kommer som tiggare och vi är bedrövade över vår synd. Men på grund av Kristus lyfts vår synd av oss och vi förklaras rättfärdiga. Så den sorg vi tidigare kände över synden ersätts med en långt större glädje över dem skatt som Kristus är för oss och som nu är vår.

Gemenskap med varandra

Men varför är det så viktigt att hantera synden i församlingen? Varför får det så stora konsekvenser? Återigen går vi till det tionde kapitlet. Jag nämnde tidigare vers 16 som talar om att vi har gemenskap med Kristi blod. I vers 17 talar Paulus om att "eftersom brödet är ett, är vi som är många en enda kropp". Så i måltiden förs vi inte bara in i gemenskap med Kristus. I Herrens måltid blir vi som är många lemmar i församlingen en enda kropp. Det är i Herrens måltid som församlingen blir en församling.

Det är genom att dela brödet och vinet med varandra som vi bekräftar varandra som kristna. Det är genom att dela brödet och vinet med varandra som vi förnyar vårt förbund till varandra och till Kristus. Det är därför det vore så otänkbart för en kristen att ställa sig utanför måltidsgemenskapen. Kristus uppmanar oss uttryckligen att fira hans måltid. Vi ser att de tidiga församlingarna tog för givet att när de möts som församlingar så är måltiden central. Och vi har Paulus ord om att det är eftersom vi får del av samma bröd så är vi som är många en enda kropp. En kristen som ställer sig utanför Herrens måltid skulle kunna liknas vid ett finger som plötsligt beslutar sig för att inte längre vara en del av kroppen. Det är därför vi måste vara varsamma med varandra och inte låta synden skapa splittring mellan oss. Då vore det inte längre Herrens måltid vi firar.

Så, Herrens måltid är en fest för åminnelse och gemenskap.

III. HOPP

För det tredje: Herrens måltid är en fest för hopp. Hör texten igen, och lyssna särskilt på den 26:e versen,

1 Korinthierbrevet 11:23-26 (SFB-15)

²³Jag har själv tagit emot från Herren vad jag meddelade er: Den har själv tagit emot från Herren vad jag fört vidare till er: Den natt då Herren Jesus blev förrådd tog han ett bröd, ²⁴tackade Gud, bröt det och sade: "Detta är min kropp som blir utgiven för er. Gör detta för att minnas mig." ²⁵På samma sätt tog han bågaren efter måltiden och sade: "Denna bågare är det nya förbundet i mitt blod. Så ofta ni dricker av den, gör det för att minnas mig." **²⁶Så ofta ni äter detta bröd och dricker denna bågare förkunnar ni Herrens död till dess han kommer.**

När vi firar Herrens måltid förkunnar vi att Jesus Kristus dog för våra synder, att han sannerligen ska komma tillbaka och att vi tänker vänta på den dagen. Vi förkunnar Herrens död till dess han kommer. Här finns ett starkt budskap om hopp. När vi kommer till bordet och delar brödet och vinet så förkunnar vi för varandra att det här inte är vår sista måltid

tillsammans. Därför att vår Herre Jesus Kristus ska komma tillbaka. Den här måltiden med lite bröd och vin är bara en skugga. Den är verklig i att vi verkligen har gemenskap med varandra och andlig gemenskap med honom, men det ska komma en fullare fest, nämligen den stora bröllopsfesten och då kommer vi inte längre vara som vi nu är.

Än en gång har vi god anledning att inte komma till Herrens måltid i sorg utan i glädje och hopp. Det kommer en större måltid. En bättre måltid. En måltid tillsammans med Kristus i härlighet. Vi kommer att feta tillsammans med Kristus om de kommer att komma ett slut på allt lidande och all synd.

AVSLUTNING

Så, kära vänner – låt oss komma till Herrens måltid med förväntan om en fest. Vi kommer för att minnas och inkluderas i berättelsen om hur Gud frälser sitt folk. Vi kommer för att ha gemenskap med Kristus och göras till ett med varandra. Och vi kommer för att förnya vårt hopp. Genom Guds nåd får vi höra evangeliet förkunnas varje söndag. Och genom Guds nåd får vi feta på evangeliet så snart vi delar brödet och vinet.